

Klasa 4 a. Historia Polski do 1980 roku.

Proszę o przesłanie zrealizowanych zadań na adres e-mail: monika.kleska@op.pl lub zdjęcia wykonanych zadań na telefon 660 676 696 do 2 czerwca 2020 r. Proszę o wpisywanie na przesyłanych pracach imienia i nazwiska, klasy oraz numeru części.

Część X. Powstanie styczniowe 1863-1864.

Słowniczek:

- powstanie walka zbrojna w celu odzyskania niepodległości
- niepodległość – niezależność państwa od innych państw (rozumiem: „wolność Tomku w swoim domku”)
- kosa kuta na sztorc – mocowana ostrym końcem lub krawędzią do góry

Przypomnienie wiadomości.

Polska utraciła niepodległość w 1795 roku. Wszystkie próby jej odzyskania zakończyły się klęską. W 1863 roku Polacy zorganizowali powstanie. Mieli szansę na odzyskanie utraconej niepodległości.

Siły walczących stron. Strona polska – ok. 30 tysięcy powstańców, strona rosyjska – ponad 250 tysięcy żołnierzy.

Zalety strony polskiej – małe oddziały partyzanckie zwane partiami szybko się przemieszczały, atakowały z zaskoczenia, po walce dzieliły się na mniejsze grupy, by utrudnić pościg nieprzyjaciela. Taka metoda walki nazywa się **walką partyzancką**. Jest ona niezmiernie trudna do pokonania. Uzbrojenie powstańców polskich - na początku strzelby myśliwskie, szable, pistolety jednostrzałowe. W późniejszym okresie: nowoczesne karabiny, rewolwery, zdobyczna broń rosyjska i i i kosy. Kosa była bardzo groźną bronią. W starciu wręcz była nie do zatrzymania. Rosjanie jej się panicznie bali. Musimy pamiętać, że powstańcy walczyli na swoim terenie. Pomagało im dziesiątki tysięcy rodaków, którzy zaopatrywali w lekarstwa, żywność, dostarczali broń, informacje o wrogu, pomagali ukryć rannych.

Rosjanie to przewaga liczebna, lepsze uzbrojenie. W początkowej fazie powstania, zaskoczeni wybuchem, skoncentrowali swoje wojska tylko w większych miastach, oddając tym samym pozostałe obszary powstańcom. By pokonać powstańców, wiedzieli, że nie dokonają tego przewagą liczebną. Zbudowali wielki aparat donosicieli, szpiegów, których zadaniem było przekazanie informacji, gdzie znajduje się obóz partyzantów.

Powstanie wybuchło w styczniu 1863 roku. Było wymuszone przez Rosjan, którzy zorganizowali tak zwaną brankę. Branka – przymusowy pobór do wojska rosyjskiego. Lista była tak sporządzona, że nikt nie wiedział, kto się na niej znajduje. Dlatego mężczyźni, czy będąc za powstanie, czy przeciw, ratowali się ucieczką. Organizatorzy powstania z tych uciekinierów zaczęli tworzyć pierwsze oddziały. Na czele powstania stał dyktator. Kierował całym powstaniem. Trzecim dyktatorem powstania styczniowego, w październiku 1863 roku został Romuald Traugutt. Jak wielu Polaków, służył w tym czasie w armii rosyjskiej. W czasie wybuchu powstania pracował w swoim majątku. Mógł tam zostać. Postąpił inaczej, przystąpił do powstania, organizując swoją partię. Był świetnym organizatorem, jako dyktator. Tchnął iskierkę nadziei w powstańców. Rosjanie aresztowali go w kwietniu 1864 roku, na skutek donosu. Został stracony przez Rosjan w sierpniu 1864 roku w Warszawie.

Powstanie upadło. Wielu powstańców zaborca rosyjski skazał na zesłanie – uwięzienie w głębi Rosji, na terenie zwanym Syberią. Warunki były tam bardzo trudne. Niskie temperatury, śnieg, brak żywności, choroby. Wielu z nich tam zmarło...

Obejrzyjcie film „Powstanie styczniowe” i „Powstanie styczniowe w 6 minut” (linki poniżej).

<https://www.youtube.com/watch?v=gXL0nvoQ-Fc>

<https://www.youtube.com/watch?v=jdoNE-IIfys>

Proszę przepisać lekcję do zeszytu lub wydrukować i wkleić.